

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально – науковий інститут економіки
Фінансово-економічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і аудиту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
кваліфікаційної роботи ступеню **магістра**
(бакалавра, магістра)

студента Медвянковой Анни Вадимівни
(ПІБ)
академічної групи 071М-22-1
(шифр)
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва спеціальності)
за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»
(офіційна назва)
на тему: «Організація та методика обліку і аудиту грошових коштів (на прикладі
ФК «Є Гроші Ком»»)
(назва за наказом ректора)

	Прізвище, ініціали	Оцінка	Підпис
Керівник роботи	Пашкевич М.С.		
Рецензент			
Нормоконтроль	Пашкевич М.С.		

Дніпро
2023

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
міжнародних відносин
і аудиту

Пашкевич М.С.

(прізвище, ініціали)

« _ » _____ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню роботи ступеню магістра
(бакалавра, магістра)

Студенту Медвянковой А.В. академічної групи 071М-22-1

(прізвище та ініціали)

(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»

(офіційна назва)

на тему:

«Організація та методика обліку і аудиту грошових коштів (на прикладі ФК «Є
Гроші Ком»»)

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від _____ №

Розділ	Зміст	Термін
1	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ОБЛІКУ І АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ФІНАНСОВОЇ КОМПАНІЇ	30.09.2023 р.
2	ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ	31.10.2023 р.
3	ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ	30.11.2023 р.

Завдання видано

Пашкевич М.С.

(прізвище, ініціали)

Дата видачі 01.09.2023 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 02.12.2023 р.

Прийнято до виконання

Медвянова А.В.

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 60 с., 16 рис., 17 табл., 1 додаток, 24 джерела.

ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ, ШВИДКІ КРЕДИТИ, ГРОШОВІ КОШТИ,
ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ КЛІЄНТІВ, КРЕДИТНИЙ ПОРТФЕЛЬ,
ЛІКВІДНІСТЬ, ФОРМУВАННЯ РЕЗЕРВІВ, РИЗИКИ

Предмет дослідження - питання організації обліку і аудиту операцій з грошовими коштами.

Об'єкт дослідження - система обліку і аудиту ФК «Є Гроші Ком».

Мета роботи - обґрунтування теоретичних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організації та методики обліку і аудиту операцій з грошовими коштами.

Результати та їх новизна - політика враховування міжнародних стандартів обліку та використання аналітичних інструментів для точного планування та управління грошовими потоками

- заходи спрямовані на створення надійної та ефективної системи фінансових операцій, що дозволяє фінансовим компаніям працювати в умовах високого ступеня впевненості та відповідальності перед своїми клієнтами та стейкхолдерами

Практичне значення результатів роботи полягає в тому, що їх використання дає можливість розробити рекомендації з удосконалення обліку та аудиту операцій з грошовими коштами фінансової компанії відповідно до сучасних умов господарювання. Отримані результати спрямовані на підвищення достовірності, оперативності та аналітичності обліку на підприємстві.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ОБЛІКУ І АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ФІНАНСОВОЇ КОМПАНІЇ	8
1.1. Характеристика діяльності ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «Є ГРОШІ КОМ»	8
1.2 SWOT-аналіз діяльності ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «Є ГРОШІ КОМ»	13
1.3 Поняття грошових коштів та еквівалентів грошових коштів	16
Висновки до розділу 1	22
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ	23
2.1. Поняття і види фінансово-кредитних установ	23
2.2 Методологічні засади бухгалтерського обліку наданих кредитів	26
2.3 Облікове забезпечення діяльності фінансових компаній	30
2.4 Удосконалення організації та методики обліку грошових коштів фінансових компаній	37
Висновки до розділу 2	39
РОЗДІЛ 3 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ	40
3.1 Організація аудиту небанківських фінансових установ	40
3.2 Методика проведення аудиту грошових коштів	45
3.3 Удосконалення організації та методики аудиту операцій з грошовими коштами	49
Висновки до розділу 3	52
ВИСНОВКИ	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	57
ДОДАТКИ	60

ВСТУП

Актуальність теми. Тема «Організація та методика обліку і аудиту грошових коштів» залишається актуальною в сучасному бізнес-середовищі. Грошові кошти є ключовим ресурсом для будь-якої організації, і їх правильне управління є важливим елементом фінансового контролю та забезпечення стійкості підприємства. Ефективний облік і аудит грошових коштів допомагає забезпечити фінансову стійкість компанії, дозволяючи точно визначити наявні ресурси та їх розподіл. Збільшення об'єму грошових операцій часто призводить до зростання фінансових ризиків. Справний облік і аудит дозволяють ідентифікувати та управляти цими ризиками. Організації повинні дотримуватися різноманітних фінансових стандартів та правил. Облік і аудит грошових коштів допомагає переконатися в тому, що організація відповідає всім вимогам законодавства. Знання точного стану грошових коштів допомагає приймати обґрунтовані рішення щодо планування та бюджетування. Адекватний облік грошових потоків сприяє вчасному виявленню аномалій та підозрілих операцій, що допомагає у запобіганні шахрайству та втратам. У сучасному світі бізнес-процеси стають все більш складними і глобальними. Ефективний облік і аудит грошових коштів стають ключовими для управління цією складністю та забезпечення успішного функціонування компаній.

Отже, тема «Організація та методика обліку і аудиту грошових коштів» залишається важливою і актуальною для бізнесу в будь-який період часу.

Дослідженням питань організації та методики обліку і аудиту грошових коштів займалися багато вітчизняних та зарубіжних вчених. Серед них: Єрмолаєва М.В., Черненко К.В., Гафіяк А.М. досліджували облік грошових коштів та застосування інформаційних технологій [1], Гнатенко Є.П., Гикава, А. О. вивчали проблеми обліку грошових коштів на підприємстві [2], Ромашко О. М. встановлював особливості організації обліку грошових коштів [3], Бондаренко Н.М., Таран В.В. досліджували організацію обліку і контролю грошових коштів [4], Ананська М.О. встановлювала шляхи удосконалення організації обліку грошових коштів на прикладі підприємств оптової торгівлі [5].

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є обґрунтування теоретичних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організації та методики обліку і аудиту операцій з грошовими коштами.

Для досягнення визначеної мети дипломного дослідження передбачається вирішення наступних завдань:

- розкрити поняття грошових коштів та еквівалентів грошових коштів;
- дослідити організацію та методику обліку надходження та вибуття готівкових та безготівкових грошових коштів фінансової компанії;
- з'ясувати чинну методику організації грошових коштів небанківських фінансових установ;
- надати пропозиції щодо удосконалення організації та методики обліку і аудиту операцій з грошовими коштами.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є система обліку і аудиту ФК «Є Гроші Ком».

Предметом дослідження є питання організації обліку і аудиту операцій з грошовими коштами.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети, вирішення завдань використано методи:

- теоретичного аналізу та синтезу, абстрагування та конкретизації, узагальнення, порівняння, моделювання - для вивчення досвіду організації обліку і аудиту грошових коштів ФК;
- бухгалтерське спостереження - для збирання первинної інформації про факти господарського життя та її реєстрація в документах;
- прогнозування та моделі регресійного аналізу - для планування взаємозв'язку показників діяльності базового підприємства.

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що за характером та змістом розглянутих проблем, а також об'єктом і предметом

дослідження магістерська робота є комплексним дослідженням методології організації обліку і аудиту операцій з грошовими коштами:

удосконалено:

- політика враховування міжнародних стандартів обліку та використання аналітичних інструментів для точного планування та управління грошовими потоками

- заходи спрямовані на створення надійної та ефективної системи фінансових операцій, що дозволяє фінансовим компаніям працювати в умовах високого ступеня впевненості та відповідальності перед своїми клієнтами та стейкхолдерами

Практичне значення результатів роботи полягає в тому, що їх використання дає можливість розробити рекомендації з удосконалення обліку та аудиту операцій з грошовими коштами фінансової компанії відповідно до сучасних умов господарювання. Отримані результати спрямовані на підвищення достовірності, оперативності та аналітичності обліку на підприємстві.

Результати дослідження, викладені у магістерській роботі, знайшли практичне застосування на ФК «Є Гроші Ком».

Апробація результатів магістерської роботи. Результати дослідження доповідалися та обговорювалися на VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін», 26 жовтня 2023 р.

Публікації. За результатами досліджень опубліковано одна наукова праця – тези доповіді у збірниках матеріалів науково-практичної конференції.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ОБЛІКУ І АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ФІНАНСОВОЇ КОМПАНІЇ

1.1 Характеристика діяльності ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «Є ГРОШІ КОМ»

ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «Є ГРОШІ КОМ» надає можливість користуватись якісними та надійними кредитними продуктами на вигідних умовах, без довідки про доходи та поручителів. В системі розгляду заявок на отримання позики максимально виключений «людський фактор», з цієї причини рішення по видачі позики надходить швидко, а ймовірність похибки дорівнює нулю.

ФК працює цілодобово, тому всі заявки на отримання позики обробляються 24/7, без перерв, вихідних та свят. Навіть відсутність електроенергії не впливає на працездатність. Політика компанії - це чесність, з цієї причини в нас немає прихованих комісій та додаткових платежів.

Головна мета роботи представлена на Рис. 1.1:

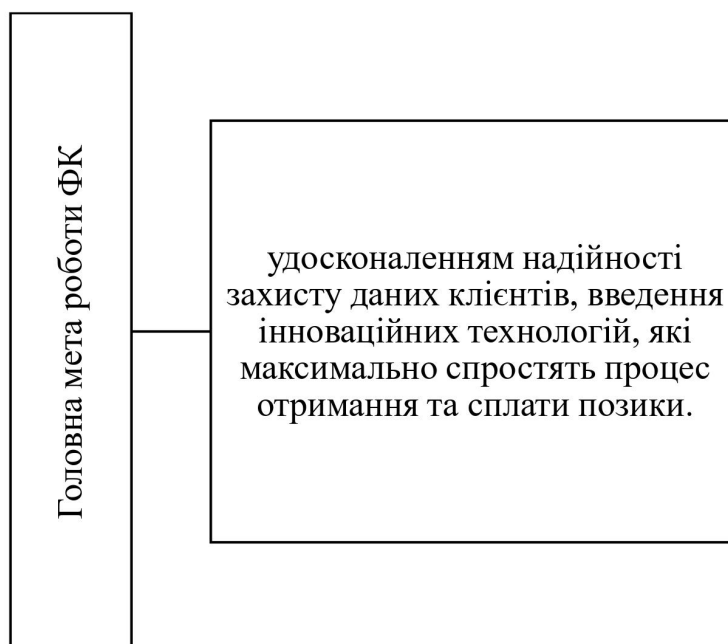

Рис. 1.1 Головна мета роботи ФК «Є ГРОШІ КОМ»

Клієнти ФК мають можливість оформити позику на необхідну суму в будь-який момент та будуть впевнені, що надійна система скорингу якісно опрацює звернення, після чого клієнт зможе підписати договір та моментально отримати бажану суму на картку. Причини вибору кредиту в ФК представлені на Рис.1.2:

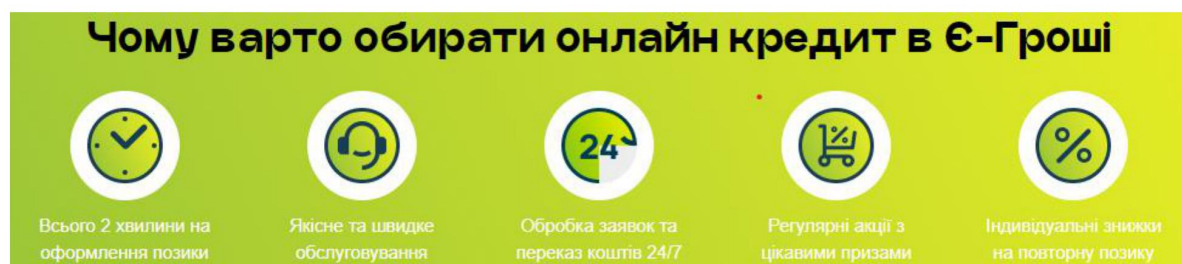

Рис. 1.2 Причини вибору кредиту в ФК

Алгоритм отримання кредиту в ФК представлено на Рис.1.3:

Рис. 1.3 Алгоритм отримання кредиту в ФК

Клієнти ФК 24/7 можуть оформити позику на термін до 30 днів, а за необхідності - продовжити строк користування. Користуючись мобільним додатком, кожен клієнт стає учасником бонусної програми «Система нагород»,

що дозволить надалі отримувати за це індивідуальні бонуси та знижки, а після закриття позики отримувати кешбек, який можна виводити на картку, поповнювати мобільний телефон або контролювати власну кредитну історію.

Що потрібно для отримання кредиту представлено на Рис.1.4:

Рис. 1.4 Умови для отримання кредиту

Кредитні продукти ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «Є ГРОШІ КОМ» представлені на Рис. 1.5:

Кредит "Лайтовий" (сума - 20000 грн, термін - до 14 днів, процентна ставка - 0,2%)	Кредит "Вигідний" (сума - 30000 грн, термін - до 30 днів, ставка - 0,2%)	Кредит "Потужний" (сума - 30000 грн, термін - до 30 днів, ставка - 0,2%)
Кредит "Неймовірний" (сума - 30000 грн, термін - до 30 днів, ставка - 0,2%)	Кредит "Швидкий" (сума - 20000 грн, термін - до 30 днів, процентна ставка - 0,2%)	Кредит "Мобільний" (сума - 30000 грн, термін - до 30 днів, ставка - 0,2%)
Кредит "Ідеальний" (сума - 20000 грн, термін - до 30 днів, ставка - 0,1%)		

Рис. 1.5 Кредитні продукти ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «Є ГРОШІ КОМ»

При отриманні кредиту кожен клієнт повинен знати:

- споживач має право відмовитись від укладеного договору споживчого кредиту у строк до 14 календарних днів від дати його укладення.
- у разі користування позикою/споживчим кредитом позичальник бере на себе обов'язок повернути позику/споживчий кредит у встановлені договором строки та сплатити проценти за користування позикою/споживчим кредитом та комісії визначені договором та умовами обраного кредитного продукту.
- у разі невиконання обов'язків згідно з договором про споживчий кредит встановлена наступна відповідальність для позичальника: у разі прострочення виконання грошових зобов'язань на строк від 1 до 30 днів включно Компанія нараховує пеню за ставкою 4% від суми споживчого кредиту за кожен день такого прострочення. У разі порушення строків виконання грошових зобов'язань на строк більше ніж 30 календарних днів.

Компанія з 31-го календарного дня нараховує пеню за ставкою 6% від суми споживчого кредиту за кожен день прострочення та з урахуванням обмежень, встановлених законодавством. Крім цього, у разі прострочення сплати заборгованості на строк понад 61 календарний день позичальник додатково сплачує разовий штраф в розмірі 50% від суми споживчого кредиту.

(Положення договору про споживчий кредит/позики в частині застосування штрафних санкцій до споживача тимчасово не застосовуються у період дії воєнного стану в Україні та у тридцятиденний строк після дня його припинення або скасування).

У разі, коли позичальник на дату укладання договору позики мав право на отримання пільг, передбачених Законом України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» [6] у вигляді заборони нарахування процентів за користування Позикою та штрафних санкцій за прострочення виконання зобов'язання та не надав Компанії інформацію та підтверджуючі документи про такі пільги, на вимогу Компанії, позичальник зобов'язаний компенсувати Компанії збиток у формі упущеної вигоди у розмірі 50% (п'ятдесят) відсотків від суми позики.

Порушення виконання споживачем обов'язків за договором позики/споживчим кредитом може призвести до припинення дії акційних пропозицій/програм лояльності Компанії у відповідності до умов таких акційних пропозицій/програм лояльності, опублікованих на цьому вебсайті Компанії.

Порушення виконання зобов'язання щодо повернення позики/споживчого кредиту може вплинути на кредитну історію та ускладнити отримання позики/споживчого кредиту надалі.

Компанії забороняється вимагати від споживача придбання будь-яких товарів чи послуг від фінансової установи або спорідненої чи пов'язаної з ним особи як обов'язкову умову надання позики/споживчого кредиту.

Для прийняття усвідомленого рішення щодо отримання позики/споживчого кредиту на запропонованих умовах споживач має право розглянути альтернативні різновиди споживчих кредитів та фінансових установ.

Компанія має право вносити зміни до укладених зі споживачами договорів про споживчий кредит тільки за згодою сторін.

Споживач має можливість відмовитися від отримання рекламних матеріалів каналами дистанційного електронного обслуговування.

Можливі витрати на сплату споживачем платежів за користування споживчим кредитом/позикою залежать від обраного споживачем способу сплати.

Ініціювання споживачем продовження (лонгації, пролонгації) строку погашення споживчого кредиту (строку виконання грошового зобов'язання)/строку кредитування договору про споживчий кредит, здійснюється без змін умов попередньо укладеного основного договору в бік погіршення для споживача. Перелік змін та їх цифрове значення умов, що підлягають зміні при ініціюванні споживачем продовження строку погашення споживчого кредиту вказується в договорі про споживчий кредит, в додатковій угоді про продовження строку кредитування та в особистому кабінеті на власному сайті Компанії або в мобільному застосунку, в якому здійснюється

ініціювання споживачем продовження строку погашення позики/споживчого кредиту у порядку, визначеному укладеним договором.

1.2 SWOT-аналіз діяльності ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «Є ГРОШІ КОМ»

Проведення SWOT-аналізу для фінансової компанії є крайньо важливим етапом у стратегічному управлінні, оскільки надає комплексне уявлення про її внутрішні сильні та слабкі сторони, а також зовнішні можливості та загрози. Цей аналіз є необхідним для розробки ефективних стратегій, спрямованих на максимізацію переваг та зменшення ризиків.

Зокрема, SWOT-аналіз допомагає фінансовій компанії:

Управляти ризиками - розпізнання потенційних загроз і ризиків дозволяє компанії підготуватися до них та вживати заходи з мінімізації негативних наслідків.

Використовувати можливості - зовнішні можливості, ідентифіковані через SWOT-аналіз, стають основою для стратегій розвитку та виходу на нові ринки.

Підвищувати конкурентоспроможність - розробка стратегій на основі SWOT-аналізу допомагає фінансовій компанії вдосконалити свої сильні сторони, а також працювати над усуненням слабкостей.

Оптимізувати прийняття рішень - SWOT-аналіз надає комплексний огляд ситуації, що полегшує процес прийняття стратегічних рішень та планування.

Таким чином, SWOT-аналіз є ефективним інструментом для формулювання стратегій, підвищення конкурентоспроможності та адаптації до змін у фінансовій сфері.

SWOT-аналіз (аналіз сильних і слабких сторін, можливостей і загроз) ФК «Є ГРОШІ КОМ» зроблено в Таблиці 1.1:

Таблиця 1.1

SWOT-аналіз (аналіз сильних і слабких сторін, можливостей і загроз) ФК «Є ГРОШІ КОМ»

<p align="center">Сильні сторони (Strengths)</p> <p align="center"><i>Досвід та експертиза</i></p> <p>Компанія має значний досвід у сфері фінансів та кредитування. Експертність у визначенні ризиків та встановленні адекватних відсоткових ставок.</p> <p align="center"><i>Широкий портфель продуктів</i></p> <p>Наявність різних видів кредитів та фінансових продуктів може привертати різні сегменти клієнтів.</p> <p align="center"><i>Ефективне керівництво та управління ризиками</i></p> <p>Компетентне керівництво, яке ефективно управляє ризиками та визначає стратегії для їх зниження.</p> <p align="center"><i>Сучасні технології</i></p> <p>Використання передових технологій для автоматизації процесів кредитування та підтримки клієнтів.</p>	<p align="center">Слабкі сторони (Weaknesses)</p> <p align="center"><i>Високий рівень конкуренції</i></p> <p>Велика кількість конкурентів може призводити до зниження маржі та потреби постійно вдосконалювати продукти та послуги.</p> <p align="center"><i>Чутливість до змін в економіці</i></p> <p>Фінансова компанія може бути чутливою до змін у фінансовому кліматі та економічних коливань.</p> <p align="center"><i>Ризик кредитного портфеля</i></p> <p>Наявність великої кількості позик з високим ризиком може призвести до збитків у разі неплатоспроможності клієнтів.</p> <p align="center"><i>Регуляторні обмеження</i></p> <p>Строга регуляторна середовище може призвести до обмежень у розвитку деяких фінансових продуктів.</p>
<p align="center">Можливості (Opportunities)</p> <p align="center"><i>Розширення ринку</i></p> <p>Можливість виходу на нові ринки або розширення асортименту фінансових послуг.</p> <p align="center"><i>Використання новітніх технологій</i></p>	<p align="center">Загрози (Threats)</p> <p align="center"><i>Економічні кризи</i></p> <p>Зниження економічної активності може призвести до збільшення неплатоспроможності клієнтів.</p> <p align="center"><i>Зміни у законодавстві</i></p>

<p>Впровадження блокчейну, штучного інтелекту та інших інновацій для поліпшення процесів та забезпечення безпеки.</p> <p><i>Партнерства з іншими організаціями</i></p> <p>Співпраця з іншими компаніями може принести взаємовигідні партнерства та розширення клієнтської бази.</p>	<p>Зміни у фінансовому законодавстві можуть створити додаткові вимоги та обмеження для компанії.</p> <p><i>Кіберзагрози</i></p> <p>Ризик кібератак та крадіжки конфіденційної інформації.</p> <p><i>Зростання процентних ставок</i></p> <p>Збільшення процентних ставок може збільшити витрати клієнтів на відсотки.</p>
---	--

SWOT-аналіз фінансової компанії вказує на те, що у неї є значний потенціал для стратегічного розвитку, але також існують виклики, які потрібно враховувати. Серед сильних сторін важливе значення має досвід та експертиза у фінансовій галузі, а також широкий портфель фінансових продуктів. Ефективне управління ризиками та використання сучасних технологій дозволяють компанії підтримувати стійкість у конкурентному середовищі.

Однак компанія також стикається з викликами, такими як висока конкуренція, чутливість до економічних змін та ризик кредитного портфеля. Зміни у законодавстві та можливі кіберзагрози створюють додаткові труднощі для бізнесу.

Можливості для компанії полягають у розширенні ринків, використанні новітніх технологій та розвитку партнерств з іншими організаціями. Проте, важливо залишатися бджолиними до загроз, таких як економічні кризи та зміни в законодавстві.

Враховуючи це, фінансова компанія може здійснити успішний розвиток, вдосконалюючи свої сильні сторони, ефективно вирішуючи слабкі пункти та гнучко реагуючи на можливості та виклики у фінансовій галузі.

1.3 Поняття грошових коштів та еквівалентів грошових коштів

Грошові кошти в фінансових компаніях представляють собою важливий ресурс, і їх управління є ключовим елементом фінансового менеджменту. Фінансові компанії, такі як банки, страхові компанії, інвестиційні фонди та інші установи, взаємодіють з грошовими коштами на різних рівнях. Ось кілька аспектів, які варто враховувати (Рис.1.6):

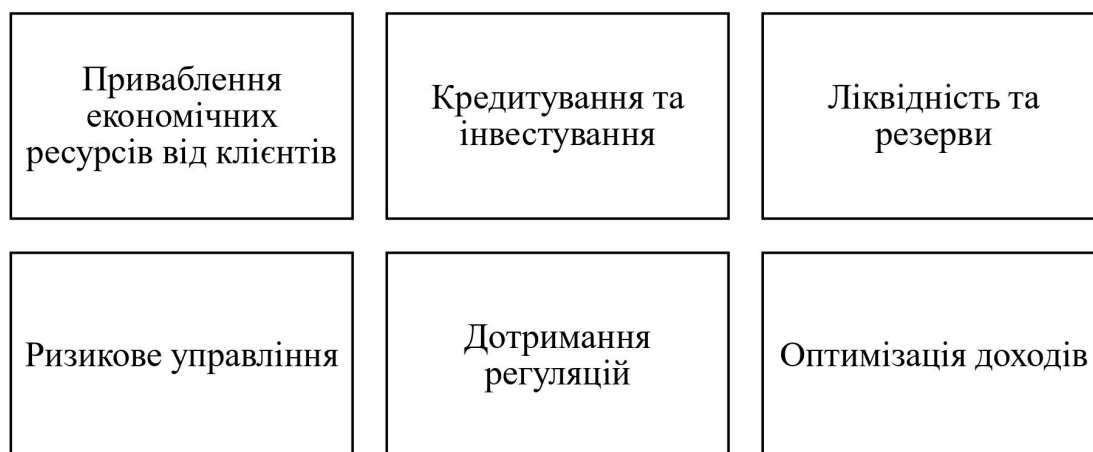

Рис. 1.6 Аспекти грошових коштів фінансових компаній

Приваблення економічних ресурсів від клієнтів є ключовим аспектом діяльності фінансових компаній. Клієнти вносять грошові кошти на свої рахунки, розміщують їх у різноманітні фінансові інструменти чи здійснюють інші види вкладень, встановлюючи тим самим основу для функціонування та розвитку фінансової установи.

Фінансові установи виконують ключову роль у процесі кредитування та інвестування, використовуючи грошові кошти для надання кредитів різним суб'єктам економіки. Це може включати корпорації, малий та середній бізнес, а також приватних осіб. Компанії активно розміщують грошові кошти у різноманітних інвестиційних об'єктах, таких як акції, облігації, нерухомість та інші фінансові інструменти. Це не лише дозволяє фінансовим установам заробляти відсотки та отримувати прибуток, але й сприяє розвитку економіки шляхом фінансування різноманітних проектів та підтримки підприємництва.

Управління портфелем активів та визначення оптимальної стратегії інвестування є важливими аспектами для забезпечення максимального виходу на ринок та збалансованості ризиків та доходів.

Управління ліквідністю та формування резервів є невід'ємною частиною фінансової стратегії для фінансових компаній. Грошові кошти повинні бути легко доступні для забезпечення виплат та задоволення фінансових зобов'язань перед клієнтами та іншими контрагентами. Формування адекватних резервів є важливим для захисту від можливих втрат та несприятливих економічних умов. Фінансові установи повинні уважно оцінювати свою потребу в ліквідності, спираючись на велику кількість факторів, таких як обсяг кредитних зобов'язань, зміни в економіці та потенційні ризики. Ефективне управління ліквідністю та резервами є вирішальним для збереження довіри клієнтів, забезпечення фінансової стабільності та виконання фінансових зобов'язань вчасно та надійно.

Фінансові установи стикаються з різноманітними ризиками, такими як кредитний ризик, процентний ризик, валютний ризик та інші. Управління цими ризиками є важливою складовою ефективного фінансового управління. Кредитний ризик виникає при наданні кредитів клієнтам, і важливо визначити його рівень при видачі позик. Процентний ризик пов'язаний із змінами процентних ставок, що може впливати на прибутковість фінансової установи. Валютний ризик виникає від змін валютних курсів, особливо для компаній, які здійснюють міжнародні операції.

Управління ризиками включає в себе оцінку, контроль та мінімізацію потенційних негативних наслідків для фінансової установи. Впровадження стратегій розпізнавання та управління ризиками допомагає зберігати фінансову стійкість, попереджаючи можливі фінансові труднощі. Оцінка ризиків та вибір оптимальних методів їх управління дозволяють фінансовій компанії уникати непередбачуваних втрат та забезпечувати стійкість у змінних ринкових умовах.

Фінансові установи піддані ряду регуляційних вимог і стандартів, які визначають їхню діяльність та взаємодію з ринком. Забезпечення дотримання регуляторних вимог є ключовим для забезпечення стабільності та надійності

фінансової системи в цілому. Фінансові установи повинні вивчати та реагувати на зміни в регулюючому середовищі, включаючи внесення змін у законодавство та стандарти у сфері фінансів.

Дотримання регуляцій охоплює багато аспектів, включаючи фінансову звітність, забезпечення конфіденційності клієнтської інформації, запобігання відмиванню грошей та фінансуванню тероризму. Фінансові установи повинні також взаємодіяти з регуляторами та аудиторами, надаючи їм необхідну інформацію та дотримуючись встановлених норм.

Невиконання регуляторних вимог може призвести до серйозних правових наслідків, включаючи штрафи, втрату ліцензій та інші обмеження. Таким чином, ефективне управління дотриманням регуляцій стає важливою частиною стратегічного управління фінансовою установою, сприяючи її стійкості та легітимності на ринку.

Фінансові установи активно працюють над оптимізацією доходів, максимізуючи прибутковість своїх операцій. Це включає в себе розробку стратегій, спрямованих на збільшення валового доходу та віддачі від інвестицій. Ключовими аспектами є ефективне управління процентними ставками, розміщенням активів у вигідних фінансових інструментах та здійсненням ефективних фінансових операцій.

Оптимізація доходів включає аналіз ринкових умов, конкурентного середовища та інших факторів, які можуть впливати на доходність фінансової установи. Формулювання стратегій розширення бізнесу, вдосконалення продуктової лінійки та підвищення якості обслуговування є складовими успішної оптимізації доходів.

Важливо також збалансувати між ризиками та можливостями при максимізації доходів, щоб забезпечити стійкість та довгостроковий успіх фінансової установи. Застосування стратегій оптимізації доходів допомагає фінансовим компаніям бути конкурентоспроможними, забезпечуючи стабільний потік прибутків та підтримуючи їх фінансовий розвиток.

Грошові кошти та їх еквіваленти в фінансових установах, можуть бути представлені різними активами та джерелами забезпечення ліквідності. Наведемо на Рис. 1.7 складові цих грошових коштів та їх еквівалентів:

Готівка та еквіваленти готівки

- Це включає справжню готівку в касі установи, а також еквіваленти готівки, такі як банкноти та монети, які лежать у банку або на рахунках фінансової установи

Депозити в банківських установах

- Фінансові установи можуть мати грошові кошти вкладені в комерційні банки

Короткострокові фінансові інструменти

- Фінансові установи можуть володіти короткостроковими фінансовими інструментами, такими як короткострокові облігації або інші ліквідні фінансові активи, які можна швидко конвертувати в готівку

Фінансові інвестиції з коротшим терміном обігу

- Фінансові установи можуть утримувати короткострокові інвестиції, такі як короткострокові цінні папери, які можуть бути легко конвертовані в готівку

Рис. 1.7 Складові грошових коштів та їх еквівалентів ФК

Фінансові установи стежать за балансом між максимізацією доходів та забезпеченням необхідного рівня ліквідності через комплексний підхід до управління активами та пасивами. Ось деякі ключові аспекти цього балансу (Табл.1.2):

Таблиця 1.2

**Баланс між максимізацією доходів та забезпеченням необхідного
рівня ліквідності**

Управління портфелем активів	Фінансові установи ретельно розглядають склад свого портфеля активів, вибираючи різноманітні фінансові інструменти в залежності від їхніх характеристик, ризиків та доходів. Частина активів може бути вкладена в менш ліквідні, але вище прибуткові інвестиції, тоді як інша частина буде зосереджена на більш ліквідних, менше ризикових активах.
Оптимізація обсягу кредитного портфеля	Фінансові установи управляють своїм кредитним портфелем, балансуючи між видачею кредитів з високим ризиком та видачею кредитів з низьким ризиком. Це дозволяє забезпечити стійкість та прибутковість кредитного портфеля.
Моніторинг ліквідності	Фінансові установи систематично моніторять свій рівень ліквідності, оцінюючи потреби в готівці та еквівалентах готівки. Вони враховують різні сценарії та стратегії, щоб забезпечити, що буде достатньо ліквідних активів для забезпечення фінансової стійкості, в тому числі в періоди стресу чи економічної нестабільності.

Управління ставками	Фінансові установи активно вивчають процентні ставки та їх вплив на витрати та доходи. Вони можуть користуватися інструментами управління процентним ризиком для захисту від коливань процентних ставок та забезпечення сталої прибутковості.
Стратегії управління ризиками	Фінансові установи використовують різні стратегії для управління ризиками, такими як кредитний, процентний, валютний та операційний ризики. Це включає ретельний аналіз ризикових факторів та використання фінансових інструментів для зменшення впливу ризиків.

Отже, всі ці елементи управління взаємодіють для забезпечення ефективного балансу між доходами та ліквідністю, що дозволяє фінансовим установам здійснювати свою діяльність в стабільних та ефективних умовах.

Висновки до розділу 1

Дослідження теоретичні засади організації та методики обліку і аудиту грошових коштів дозволило зробити наступні висновки:

1. ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «Є ГРОШІ КОМ» - це фінансова компанія, яка надає можливість користуватись якісними та надійними кредитними продуктами на вигідних умовах, без довідки про доходи та поручителів. В системі розгляду заявок на отримання позики максимально виключений «людський фактор», з цієї причини рішення по видачі позики надходить швидко, а ймовірність похибки дорівнює нулю. ФК працює цілодобово, тому всі заявки на отримання позики обробляються 24/7, без перерв, вихідних та свят. Навіть відсутність електроенергії не впливає на працездатність. Політика компанії - це чесність, з цієї причини в нас немає прихованих комісій та додаткових платежів.

2. SWOT-аналіз фінансової компанії вказує на те, що у неї є значний потенціал для стратегічного розвитку, але також існують виклики, які потрібно враховувати. Серед сильних сторін важливе значення має досвід та експертиза у фінансовій галузі, а також широкий портфель фінансових продуктів. Ефективне управління ризиками та використання сучасних технологій дозволяють компанії підтримувати стійкість у конкурентному середовищі. Однак компанія також стикається з викликами, такими як висока конкуренція, чутливість до економічних змін та ризик кредитного портфеля. Зміни у законодавстві та можливі кіберзагрози створюють додаткові труднощі для бізнесу. Можливості для компанії полягають у розширенні ринків, використанні новітніх технологій та розвитку партнерств з іншими організаціями. Проте, важливо залишатися бджолиними до загроз, таких як економічні кризи та зміни в законодавстві.

3. Грошові кошти та їх еквіваленти в фінансових установах, можуть бути представлені різними активами та джерелами забезпечення ліквідності. Фінансові установи стежать за балансом між максимізацією доходів та забезпеченням необхідного рівня ліквідності через комплексний підхід до управління активами та пасивами.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ

2.1 Поняття і види фінансово-кредитних установ

Згідно з Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [7]:

Фінансова установа - юридична особа, яка відповідно до закону надає одну чи декілька фінансових послуг, а також інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг, у випадках, прямо визначених законом, та внесена до відповідного реєстру в установленому законом порядку.

Кредитна установа - фінансова установа, яка відповідно до закону про діяльність відповідної фінансової установи має право за рахунок залучених коштів надавати фінансові кредити на власний ризик. Тобто, в Україні на законодавчому рівні фінансова установа за своїм функціональним призначенням поглинає кредитну устанovu. У європейському законодавстві має місце чіткий акцент на розмежуванні даних понять, при цьому кредитна установа може виконувати послуги, що притаманні фінансовим установам, але не навпаки. Визначальною рисою кредитних установ, згідно з законодавством ЄС, є їх виключне право залучати кошти на вклади від невизначеного кола осіб на умовах повернення та їх спрямування у кредити, у той час як фінансова установа забезпечує свою діяльність «тільки власними капіталами і внесками від суб'єктів господарювання».

Також, Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» містить ключові «фінансові» терміни, зокрема, основні з них:

Фінансовий кредит - кошти, які надаються у позику юридичній або фізичній особі на визначений строк та під процент/

Фінансові активи - кошти, фінансові інструменти, боргові зобов'язання та право вимоги боргу, що не віднесені до цінних паперів/

Фінансова послуга - операції з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, - і за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів, з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів.

Ринки фінансових послуг - сфера діяльності учасників ринків фінансових послуг з метою надання та споживання певних фінансових послуг. До ринків фінансових послуг належать професійні послуги на ринках банківських послуг, страхових послуг, інвестиційних послуг, капіталу та інших видах ринків, що забезпечують обіг фінансових активів.

Учасники ринку фінансових послуг - особи, які відповідно до закону мають право надавати фінансові послуги на території України; особи, які провадять діяльність з надання посередницьких послуг на ринках фінансових послуг; об'єднання фінансових установ, включені до реєстру саморегульованих організацій, що ведеться органами, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг; клієнти.

Посередницькі послуги на ринках фінансових послуг - діяльність юридичних осіб чи фізичних осіб - підприємців, якщо інше не передбачено законом, що включає консультування, експертно-інформаційні послуги, роботу з підготовки, укладення та виконання (супроводження) договорів про надання фінансових послуг, інші послуги, визначені законами з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг.

Істотна участь - пряме та опосередковане, самостійне або спільно з іншими особами володіння 10 і більше відсотками статутного (складеного) капіталу або права голосу придбаних акцій (часток) юридичної особи або незалежна від формального володіння можливість значного впливу на керівництво чи діяльність юридичної особи.

Асоційована компанія - юридична особа, в якій інша юридична особа володіє прямо та/або опосередковано 20 або більше відсотками статутного капіталу та/або голосів.

Небанківська фінансова група - група юридичних осіб, які мають спільного контролера (крім банку), що складається з двох або більше фінансових установ, у якій небанківська фінансова установа (небанківські фінансові установи) здійснює переважну діяльність.

До фінансових установ належать:

- банки;
- кредитні спілки;
- ломбарди;
- лізингові компанії;
- довірчі товариства;
- страхові компанії;
- установи накопичувального пенсійного забезпечення;
- інвестиційні фонди і компанії та інші юридичні особи, виключним видом діяльності яких є надання фінансових послуг, а у випадках, прямо визначених законом, - інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг.

Не є фінансовими установами (не мають статусу фінансової установи) незалежні фінансові посередники, що надають послуги з видачі фінансових гарантій в порядку та на умовах, визначених Митним кодексом України.

На практиці, сьогодні найбільш популярними фінансовими установами є банки. Крім банків, населення може отримати кредити у наступних фінансових установах:

- кредитні спілки;
- ломбарди;
- установи швидкого кредитування.

Кредитні спілки – це установи взаємного кредитування, які надають кредити лише особам, які є засновниками цієї фінансової установи.

Кредитні спілки об'єднують людей, які проживають в одній місцевості (в одному місті, селі, районі, області), працюють на одному підприємстві або належать до однієї професії.

Щоб отримати кредит у такій установі, спочатку потрібно зробити до неї грошові внески (оформити депозит), а згодом стати в чергу на отримання кредиту.

Ломбарди надають короткострокові позики під заставу різних цінних речей (найчастіше це ювелірні прикраси, мобільні телефони, побутова техніка).

Установи швидкого кредитування – надають короткострокові кредити, на оформлення яких не потрібно витратити багато часу.

2.2 Методологічні засади бухгалтерського обліку наданих кредитів

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про кредитні операції регламентуються такими МСФЗ (Таблиця 2.1):

Таблиця 2.1

Нормативне забезпечення обліку кредитних операцій фінансової компанії

Назва документу	Мета
МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання»	Визначення принципів для подання фінансових інструментів як зобов'язань або власного капіталу і для згортання фінансових активів і фінансових зобов'язань. Він застосовується до класифікації фінансових інструментів (з точки зору емітента) як фінансових активів, фінансових зобов'язань та інструментів власного капіталу; до класифікації пов'язаних з ними процентів, дивідендів, збитків та прибутків, а також до обставин, за яких слід згортати фінансові активи та фінансові зобов'язання.

МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи»	Забезпечення застосування належних критеріїв визнання і методів оцінки, що застосовуються до забезпечень, умовних зобов'язань і умовних активів, а також розкриття інформації у примітках, достатньої для надання користувачам можливості зрозуміти їхній характер, строки і суму.
МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»	Визначення принципів визнання та оцінювання фінансових активів, фінансових зобов'язань та деяких контрактів на придбання чи продаж нефінансових статей.
МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»	Визначення принципів фінансової звітності щодо фінансових активів і фінансових зобов'язань, які забезпечать надання користувачам фінансової звітності доречної та корисної інформації, необхідної для виконання ними оцінки сум, строків і невизначеності майбутніх грошових потоків суб'єкта господарювання.
Податковий кодекс України	Регулювання відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів
Закон України «Про банки і банківську діяльність»	Правове забезпечення захисту законних інтересів вкладників та інших клієнтів банків, сталого розвитку і стабільності банківської системи, а також створення сприятливих умов для розвитку економіки України і належного конкурентного середовища на фінансовому ринку.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	Визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні.
---	---

Складено за [8,9,10,11, 12,13, 14, 15]

Згідно з класифікацією, що наводиться у Міжнародних стандартах фінансової звітності, надані банками кредити відносяться до категорії фінансових активів, які є одним із видів фінансових інструментів.

Згідно з МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання», фінансовий актив - це будь-який актив, що є:

- а) грошовими коштами;
- б) інструментом власного капіталу іншого суб'єкта господарювання;
- в) контрактним правом:

- отримувати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого суб'єкта господарювання;

- обмінювати фінансові інструменти з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно сприятливими,

- г) контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися власними інструментами капіталу суб'єкта господарювання та який є:

- непохідним інструментом, за який суб'єкт господарювання зобов'язаний або може бути зобов'язаний отримати змінну кількість власних інструментів капіталу суб'єкта господарювання,

- похідним інструментом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися іншим чином, ніж обміном фіксованої суми грошових коштів або іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних інструментів капіталу суб'єкта господарювання.

З цією метою до інструментів власного капіталу суб'єкта господарювання не включають: фінансові інструменти з правом дострокового погашення, класифіковані як інструменти власного капіталу згідно з МСБО 32; інструменти, які створюють для суб'єкта господарювання зобов'язання надати іншій стороні пропорційну частку чистих активів суб'єкта господарювання тільки при ліквідації і класифіковані як інструменти власного капіталу згідно з МСБО 32, або інструменти, що є контрактами на майбутнє отримання або надання інструментів власного капіталу суб'єкта господарювання.

Відповідно до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», суб'єкт господарювання визнає фінансовий актив у звіті про фінансовий стан тоді і лише тоді, коли суб'єкт господарювання стає стороною контрактних положень щодо цього інструмента. Під час первісного визнання фінансового активу суб'єкт господарювання оцінює його за справедливою вартістю плюс витрати на операцію, які прямо відносяться до придбання або випуску фінансового активу. Після первісного визнання суб'єкт господарювання оцінює фінансовий актив за справедливою вартістю або амортизованою собівартістю.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана від продажу активу чи сплачена при передачі зобов'язання при проведенні звичайної операції між учасниками ринку на дату оцінки.

Амортизована собівартість фінансового активу - це сума, за якою фінансовий актив оцінюється при первісному визнанні, мінус виплати основної суми, плюс (або мінус) накопичена амортизація будь-якої різниці між цією первісною сумою та сумою погашення із застосуванням методу ефективної ставки відсотка та мінус будь-яке зменшення (прямо чи через застосування рахунку резервів) унаслідок зменшення корисності або неможливості отримання.

Класифікація фінансових активів як таких, що оцінюються у подальшому або за амортизованою собівартістю, або за справедливою вартістю, здійснюється на основі обох таких чинників:

а) моделі бізнесу суб'єкта господарювання для управління фінансовими активами;

б) характеристик контрактних грошових потоків фінансового активу.

Фінансовий актив оцінюють за амортизованою собівартістю, якщо виконуються обидві такі умови:

а) актив утримують в моделі бізнесу, мета якої – утримування активів задля збирання контрактних грошових потоків;

б) контрактні умови фінансового активу передбачають у певні дати надходження грошових потоків, які є лише погашенням основної суми та сплатою відсотків на непогашену основну суму. Якщо зазначені умови не виконуються, фінансовий актив оцінюється за справедливою вартістю.

Суб'єкт господарювання припиняє визнання фінансового активу тоді і лише тоді, коли:

а) строк дії контрактних прав на грошові потоки від фінансового активу закінчується,

б) він передає фінансовий актив і ця передача відповідає критеріям для припинення визнання відповідно до МСФЗ 9.

2.3 Облікове забезпечення діяльності фінансових компаній

Важливим аспектом організації бухгалтерського обліку небанківських фінансово-кредитних установ є розроблення та затвердження робочого плану рахунків як «переліку синтетичних рахунків, субрахунків, що передбачає виокремлення та розбудову відповідних аналітичних рахунків для повного відображення усієї сукупності об'єктів обліку одиниці або групи суб'єктів господарювання» [16]. При цьому Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» не передбачено можливості розроблення суб'єктами господарювання власних планів рахунків, а тільки «додаткової системи рахунків» [15].

Для небанківських фінансово-кредитних установ, таких як ФК «Є Гроші Ком», передбачено обов'язок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [17], а також можливість застосування Плану рахунків

бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва [18].

До категорії суб'єктів малого підприємництва, в частині можливості застосування відповідного Плану рахунків, відносяться як суб'єкти малого, так і мікро- підприємництва [19]. Незважаючи на значну частку малих та мікропідприємств, небанківські фінансово-кредитні установи не застосовують План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва у зв'язку з його неефективністю як основи для розроблення робочого плану рахунків та інструмента накопичення і систематизації інформації для подальшого формування звітності.

Побудова робочого плану рахунків як складова частина організації технології бухгалтерського обліку передбачає виконання певної послідовності операцій:

- вибір ознаки виділення рахунків;
- визначення кількості рівнів узагальнення інформації та критеріїв віднесення рахунків до різних порядків;
- виділення рахунків та їх ранжування;
- вибір системи кодування рахунків і сам процес кодування;
- вибір форми представлення робочого плану; змістовий опис робочого плану.

Відповідно до Порядку подання фінансової звітності, всі небанківські фінансово-кредитні установи повинні складати фінансову звітність за міжнародними стандартами [20], що зумовлює рекомендаційний характер Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій [17], тобто обов'язковим для зазначених установ є використання кодів тільки синтетичних рахунків, а субрахунки та аналітичні рахунки є їхньою власною справою. Така свобода вибору, з одного боку, дає можливість максимальної реалізації принципів побудови, а з іншого – вимагає глибоких знань не тільки у

сфері бухгалтерського обліку, а й в інших сферах щодо максимального врахування чинників впливу (обмежень).

Оскільки небанківські фінансово-кредитні установи, зокрема ФК «Є Гроші Ком», є вузькоспеціалізованими організаціями, то децимальний принцип побудови є зручним і максимальна можливість виділення в межах класу десяти синтетичних рахунків є достатньою. Щодо загальнокорпоративних об'єктів бухгалтерського обліку (об'єкти обліку, що забезпечують діяльність апарату управління), то субрахунки першого порядку, рекомендовані Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, є доречними для використання під час розроблення робочого плану рахунків. Для специфічних об'єктів бухгалтерського обліку (об'єкти обліку, пов'язані з трансформацією власних і залучених коштів у процесі надання послуг кредитування) передбачені агреговані синтетичні рахунки, які потребують поглибленої деталізації як на рівні субрахунків нижчих порядків, так і на рівні аналітичних рахунків.

Існує два підходи до формування переліку субрахунків першого порядку робочого плану рахунків бухгалтерського обліку специфічних об'єктів небанківських фінансово-кредитних установ (Рис.2.1).

Але, вибираючи другий варіант, є ризик виникнення «накладок» субрахунків обліку загальнокорпоративних і специфічних об'єктів. Оскільки основною діяльністю небанківських фінансово-кредитних установ є кредитування, то наведемо фрагменти робочих планів рахунків за альтернативними підходами в частинах поточної дебіторської заборгованості за кредитами, наданими фізичним особам.

Перший підхід

- використання рекомендованих зазначеною Інструкцією субрахунків із подальшим виділенням субрахунків нижчих порядків, які будуть призначені для накопичення специфічної інформації в потрібних розрізах

Другий підхід

- повна відмова від використання субрахунків першого порядку, рекомендованих Інструкцією, і побудову власної ієрархії, починаючи з субрахунків і закінчуючи аналітичними рахунками

Рис. 2.1 Підходи до формування переліку субрахунків першого порядку робочого плану рахунків бухгалтерського обліку специфічних об'єктів небанківських фінансово-кредитних установ

Наведемо фрагмент робочого Плану рахунків бухгалтерського обліку ФК «Є Гроші Ком» в частині обліку дебіторської заборгованості за кредитами, наданими фізичним особам (перший підхід (застосування Інструкції)) в Табл.2.2:

Таблиця 2.2

Фрагмент робочого Плану рахунків бухгалтерського обліку ФК «Є Гроші Ком» в частині обліку дебіторської заборгованості за кредитами, наданими фізичним особам (перший підхід (застосування Інструкції))

Синтетичні рахунки		Субрахунки (перший рівень)		Субрахунки (другий рівень)	
Код	Назва	Код	Назва	Код	Назва
37	Розрахунки з різними дебіторами	373	Розрахунки за нарахованими доходами	373.1	Нараховані проценти за кредитами, наданими фізичним особам

Продовж.табл.2.2

		377	Розрахунки з іншими дебіторами	377.1	Розрахунки за нарахованими фінансовими кредитами
38		381	Резерв за фінансовими кредитами	381.1	Резерв за кредитами, наданими фізичним особам
Субрахунки (третій рівень)		Субрахунки (четвертий рівень)		Напрями аналітичного обліку	
Код	Назва	Код	Назва	- за контрагентами - за договорами	
377.1.1	Кредити надані фізичним особам	377.1.1.X	Кредити з терміном погашення від__до__	- за контрагентами (позичальниками); - за договорами; - за цільовим призначенням; - за рівнем дотримання встановленого режиму сплати	
377.1.2	Неамортизована премія/дисконт за кредитами, наданими фізичним особам			- за контрагентами - за договорами	

Очевидним є той факт, що другий підхід (без застосування Інструкції) є ергономічнішим, зберігаючи достатню інформаційну місткість. Але навіть такий підхід, на нашу думку, не повною мірою відповідає принципам побудови плану рахунків (зручності, оптимізації критеріїв, однорідності та розмежування, раціональності), але вирішення цього питання виходить за межі повноважень суб'єктів господарювання, тобто на рівень державного регулювання

(розроблення і затвердження окремого Плану рахунків бухгалтерського обліку небанківських фінансово-кредитних установ). Основою для розроблення такого Плану рахунків може стати План рахунків бухгалтерського обліку банків України [21], що обґрунтовано єдністю сфери діяльності та подібністю здійснюваних операцій. Щодо вибору форми представлення робочого плану рахунків, то найуживанішою, найзручнішою для сприйняття і використання є таблична, яка разом зі змістовим описом може бути представлена в такому вигляді (Табл.2.3):

Таблиця 2.3

**Фрагмент робочого плану рахунків ФК «Є Гроші Ком» в частині
обліку грошових коштів та дебіторської заборгованості за кредитами,
наданими фізичним особам**

Рахунок		Призначення (для обліку якого об'єкта призначений, інформація, що відображається за дебетом і кредитом рахунку)	Ознака (А – активний, П – пасивний, АП – активно-пасивний)
Код	Назва		
Клас 1 «...»			
Клас 2 «...»			
Клас 3 «...»			
301	Готівка		
301.1	Банкноти та монети для видачі кредитів	-	А
301.2	Електронні платежі	-	А
311	Поточний рахунок в національній валюті	-	А
311.1	Поточний рахунок в національній валюті для видачі кредитів	-	А

Продовж.табл.2.3

311.2	Поточний рахунок в національній валюті для власний потреб	-	A
37	Розрахунки з різними дебіторами	-	-
371	Розрахунки за наданими фінансовими кредитами	-	A
371.1	Кредити, надані фізичним особам	-	A
371.1.1	Кредити з терміном погашення до 3 місяців	Призначений для обліку кредитів, наданих фізичним особам до трьох місяців. За дебетом відображаються суми виданих кредитів. За кредитом рахунку відображається погашення заборгованості за виданим кредитом.	A
...			
377.2	Неамортизована премія/дисконт за кредитами, наданими фізичним особам	Призначений для обліку неамортизованої премії/дисконту за кредитами, наданими фізичним особам, які обліковуються за амортизованою собівартістю. За дебетом рахунку відображаються премії за наданими кредитами; суми амортизації дисконту під час нарахування доходів за звітний період.	АП

		За кредитом рахунку відображаються амортизація премії під час нарахування доходів за звітний період; суми дисконту за наданими кредитами.	
--	--	---	--

Для надання легітимності робочому плану рахунків він повинен бути затверджений наказом керівника у складі внутрішнього регламенту про організацію бухгалтерського обліку (як додаток) і доведений до відома облікових працівників.

2.4 Удосконалення організації та методики обліку грошових коштів фінансових компаній

Удосконалення організації та методики обліку грошових коштів у фінансових компаніях є важливим етапом для забезпечення ефективного фінансового управління та збільшення їхньої конкурентоспроможності. На Рис.2.2 представимо кілька ключових напрямків удосконалення цього процесу:

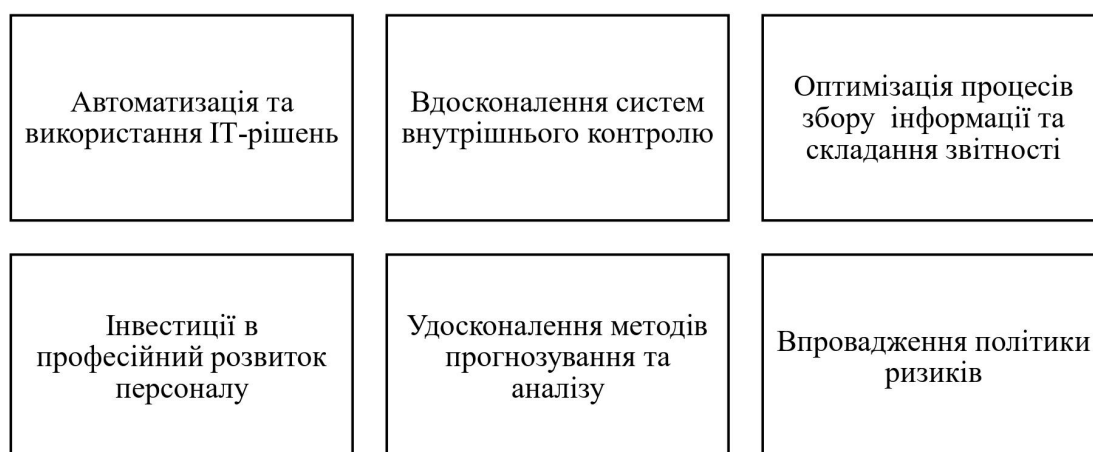

Рис. 2.2 Удосконалення організації та методики обліку грошових коштів фінансових компаній

Впровадження сучасних інформаційно-технологічних рішень для автоматизації процесів обліку грошових коштів може значно полегшити та прискорити рутинні операції. Ефективне використання програмного забезпечення для обліку та аналізу даних сприяє точності та збереженню часу. Розвинені системи внутрішнього контролю допомагають у виявленні та управлінні ризиками, пов'язаними з обліком грошових коштів. Це включає в себе моніторинг та регулярні аудити для забезпечення дотримання стандартів та уникнення можливих втрат. Забезпечення ефективного процесу збору та звітності даних є ключовим для точного обліку грошових коштів. Важливо регулярно оцінювати та оптимізувати ці процеси для забезпечення їхньої ефективності та швидкості. Забезпечення, що персонал має необхідні навички та знання для ефективного обліку грошових коштів, є важливим кроком. Інвестиції в професійний розвиток сприяють вдосконаленню компетентностей та забезпечують адаптацію до нових стандартів та технологій. Використання аналітичних інструментів та методів прогнозування дозволяє компаніям здійснювати більш точне планування та управління грошовими потоками. Це сприяє зростанню ефективності стратегічного планування. Розробка та впровадження політики управління ризиками в обліку грошових коштів допомагає ідентифікувати та зменшувати можливі ризики, пов'язані з втратами чи неправильним обліком.

Ці заходи спрямовані на створення ефективної та надійної системи обліку грошових коштів у фінансовій компанії, що покращує її фінансовий стан та забезпечує сталість управління фінансами.

Висновки до розділу 2

Дослідження організації та методики обліку грошових коштів дозволило зробити наступні висновки:

1. Фінансова установа - юридична особа, яка відповідно до закону надає одну чи декілька фінансових послуг, а також інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг, у випадках, прямо визначених законом, та внесена до відповідного реєстру в установленому законом порядку. Кредитна установа - фінансова установа, яка відповідно до закону про діяльність відповідної фінансової установи має право за рахунок залучених коштів надавати фінансові кредити на власний ризик. Тобто, в Україні на законодавчому рівні фінансова установа за своїм функціональним призначенням поглинає кредитну устанovu.

2. Відповідно до Порядку подання фінансової звітності, всі небанківські фінансово-кредитні установи повинні складати фінансову звітність за міжнародними стандартами, що зумовлює рекомендаційний характер Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, тобто обов'язковим для зазначених установ є використання кодів тільки синтетичних рахунків, а субрахунки та аналітичні рахунки є їхньою власною справою.

3. Удосконалення організації та методики обліку грошових коштів у фінансових компаніях є невід'ємною частиною стратегічного управління. Цей процес необхідний для забезпечення ефективного контролю, точності та ліквідності фінансових потоків. Автоматизація процесів, використання сучасних інформаційно-технологічних рішень, оптимізація внутрішнього контролю та інвестиції в професійний розвиток персоналу є ключовими аспектами удосконалення. Важливо також враховувати міжнародні стандарти обліку та використовувати аналітичні інструменти для точного планування та управління грошовими потоками. Ці заходи сприяють підвищенню ефективності стратегічного планування та забезпечують стабільність управління фінансами в умовах постійної зміни фінансового середовища.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ

3.1 Організація аудиту небанківських фінансових установ

Предмет аудиту - це інформація про факти, які можуть надавати характеристику операціям щодо вкладень у необоротні активи, пов'язані з оновленням та збільшенням вартості основних засобів, нематеріальних активів організації.

Досягнення мети та поставлених завдань неможливе без використання певних принципів. Основні принципи аудиту відображаються у Національних нормативах аудиту [22] і у Кодексі професійної етики аудиторів України [23]. Відповідно до цих документів принципи аудиту можна поділити на дві групи: методологічні та принципи професійної етики. Базові принципи системи організації аудиторської діяльності залежать від рівня економічного розвитку, на якому знаходиться країна. Якщо оцінити ступінь державного втручання та контролю за функціонуванням суб'єктів аудиторської діяльності як високий, середній та низький, можна виділити відповідно три моделі організації та регулювання аудиторської діяльності: жорстку, змішану та м'яку.

Аудитору необхідно дотримуватись етичних принципів при виконанні своїх завдань перед користувачами аудиторських послуг, при цьому досягаючи певних цілей для підйому престижу професії. Дотримання принципів етики забезпечує реалізацію ряду цілей аудитора. Необхідність суворого дотримання принципів аудиту, зумовлена успішністю виконання завдань, а також досягнення цілей, які ставить перед собою аудиторська діяльність. Для якісного проведення аудиту небанківських фінансових установ виникає потреба ретельного його планування, розподілу перевірки на кілька етапів та досягнення на кожному з них поставлених цілей.

Способи аудиту обумовлюють можливий шлях досягнення мети в організації перевірки. Йдеться про два основних способи організації перевірки:

- 1) суцільна перевірка;
- 2) вибіркоче дослідження.

На цьому тлі, аудиторські процедури узагальнюються діями аудитора на основі практичного застосування відповідних методів і прийомів, послідовність яких формує методику перевірки. Інформаційною базою аудиту є здебільшого система бухгалтерського обліку. Предметом останньої є змістовні аспекти фактів господарської діяльності установ. Під джерелами інформації аудиту розуміють певним чином упорядковану сукупність інформації, яка була сформована і використовуються на різних стадіях процесу аудиту. Тобто, економічна інформація, яка в свою чергу характеризує фінансово-господарську діяльність небанківських фінансових установ є основою інформаційного забезпечення аудиту. З даних бухгалтерського обліку, статистичної звітності та бухгалтерської звітності аудитор отримує найпотрібнішу інформацію про фінансово-господарську діяльність установи. В аудиторській перевірці можуть також бути використані дані зовнішніх джерел, а саме: банків, страхових компаній, торговельних партнерів, аудиторських і юридичних фірм. Законодавча, планово-нормативна та довідкова інформація займають важливе місце у формуванні інформаційної бази аудиту. Варто додати, що матеріали попереднього зовнішнього та внутрішнього аудиту, акти перевірки податкових органів, контрольно-ревізійних служб, позабюджетних фондів та ін. також можуть використовуватися в аудиторському контролі.

Основним джерелом інформації в процесі прийняття рішень внутрішніми і зовнішніми користувачами є бухгалтерська звітність, що є «продуктом» системи бухгалтерського обліку. Рівень задоволення інформаційних потреб користувачів обумовлюється корисністю звітної інформації. Відповідно, вихідним і визначальним фактором формування бухгалтерської звітності небанківськими фінансово-кредитними установами повинна бути ідентифікація та систематизація інтересів користувачів з метою подальшого їх задоволення. Таким чином, потрібно зазначити, що для ефективної роботи аудитора важливо не тільки мати певні знання про інформаційне забезпечення аудиторського

контролю, а й про процес формування інформації щодо суб'єктів господарської діяльності та використання її у практичній роботі. Основні характеристики аудиту узагальнимо у Табл.3.1:

Таблиця 3.1

Основні характеристики аудиту небанківських фінансових установ

<p>Мета</p>	<p>Перевірка фінансової звітності, бухгалтерського балансу, аналіз законності господарських операцій, визначення наскільки відповідає ведення бухгалтерського обліку встановленим стандартам і процедурам, також підвищення ступеня довіри визначених користувачів до фінансової звітності</p>
<p>Завдання</p>	<ul style="list-style-type: none"> - контроль здійснення господарських процесів; - оцінка надійності систем внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку; - перевірка первинних документів та облікових реєстрів; - аудит і надання аудиторського звіту щодо підтвердження річної фінансової звітності емітента; - розробка рекомендацій для прийняття рішень по результатам аудиту. - виявлення та запобігання (профілактика) порушень (перекручень) у господарсько-фінансовій діяльності страхової компанії; - незалежна експертиза фінансової звітності; - формування висновків про достовірність фінансової звітності;

Предмет	Відомості, що підлягають збору, оцінці та вивченню з метою розкриття змісту та пізнання фактів, що стосуються функціонування систем господарського механізму та положення економічних об'єктів господарюючого суб'єкта на стадіях відтворення
Принципи	<ul style="list-style-type: none"> - Чесність; - Об'єктивність; - Конфіденційність; - Професійна компетентність.
Способи	<p>оцінка та аналіз поточної ситуації;</p> <ul style="list-style-type: none"> - планування дій; - реалізація дій; - контроль за виконанням дій.
Напрями	<p>Консультації з питань обліку, оподаткування діяльності;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Види перевірок організації; - Аналіз показників діяльності організації; - Особливості ведення обліку і складання звітності.
Джерела інформації	Бухгалтерська звітність, облік, первинні документи та інша інформація щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання

Аудитор в процесі проведення перевірки фінансової звітності отримує розуміння щодо діяльності фінансової компанії, зокрема ФК «Є Гроші Ком» та операцій, що здійснюються нею. Під час проведення аудиторської перевірки фахівці мають достатній рівень інформації для можливості ідентифікувати і розуміти події, операції та твердження управлінського персоналу, які, за судженням фахівців, можуть мати значний вплив на фінансову звітність кредитної спілки.

Особливу увагу при розробці загальної стратегії аудиту фінансової компанії аудиторю необхідно приділити увагу (Рис.3.2):

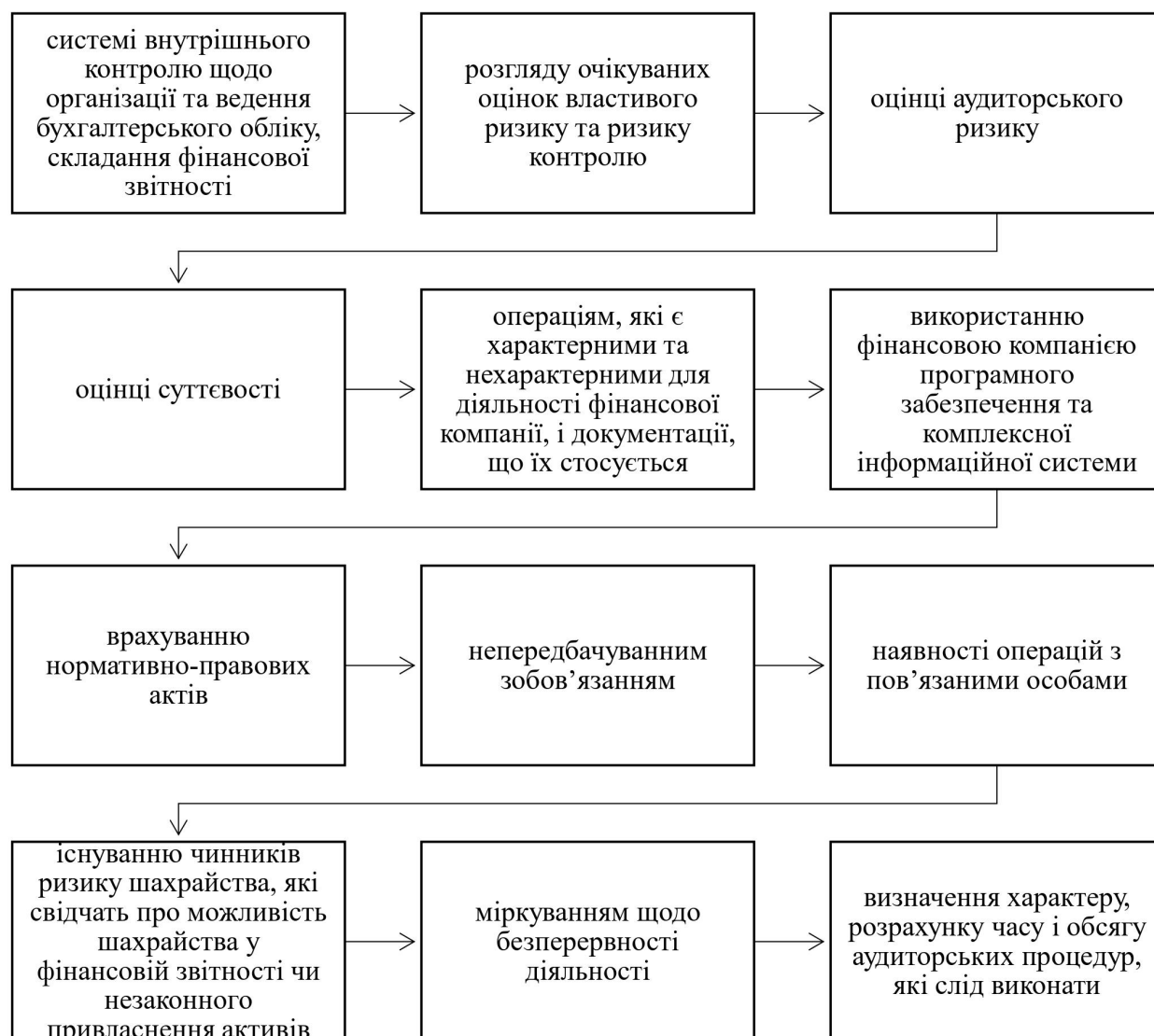

Рис. 3.2 Вивчення питань при розробці загальної стратегії аудиту фінансової компанії

Отже, мета вивчення питань при розробці загальної стратегії аудиту фінансової компанії полягає в ретельному аналізі та оцінці її фінансової діяльності та звітності з метою забезпечення високого рівня відповідності стандартам та правилам, а також ефективного управління ризиками.

3.2 Методика проведення аудиту грошових коштів

Розглянемо перевірку аудитором грошових коштів у процесі здійснення касових операцій. Перший етап перевірки аудитором грошових коштів ФК «Є Гроші Ком» у процесі здійснення касових операцій передбачає проведення раптової ревізії каси з повним поаркушним перерахунком усіх грошей та інших грошових документів, що знаходяться у касі підприємства (векселів, зобов'язань).

Другим етапом є перевірка правильності заповнення касових документів та організації порядку ведення касових операцій.

Третій етап перевірки здійснюється по питанням на які цілі підприємство отримувало і видавало готівку.

На четвертому етапі аудитором здійснюється перевірка повноти оприбуткування готівки в касі підприємства, яка надходить з різних джерел.

На п'ятому етапі аудитор перевіряє додержання ФК «Є Гроші Ком» встановленого ліміту залишку готівки в касі підприємства.

На шостому етапі аудитор проводить зіставлення даних первинних, аналітичних і синтетичних облікових документів з даними, відображеними у звітності підприємства, з метою встановлення їх відповідності. Перевірка за збереженням готівки в касі є досить важливим, адже грошові кошти є найбільш ліквідними, та порушення касових операцій має масовий і поширений характер.

За результатами аудиторської перевірки грошових коштів підприємства у разі виявлення порушень аудитор здійснює їх класифікацію:

- за формальними ознаками (порушення визначеного порядку: формування первинних документів, ведення облікових реєстрів);
- за суттю (підроблені бухгалтерські записи).

Отже, відповідно до МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора» та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту» [24] мета аудиту касових операцій полягає у висловленні аудитором незалежної професійної думки щодо правильності відображення у звітності підприємства інформації щодо грошових коштів у касі підприємства. Стратегія проведення

аудиту грошових коштів у касі розробляється виходячи із норм МСА 300 «Планування аудиту фінансової звітності» [24].

На підготовчій стадії аудиту необхідно оцінити систему внутрішнього контролю підприємства. Для оцінки ефективності внутрішнього контролю грошових коштів у касі аудитор проводить тестування. Важливим етапом аудиту є встановлення відповідності показників по взаємопов'язаним касовим документам. Такий контроль доцільно проводити вибірково за кілька днів, по результатам перевірки складають робочий документ.

Заключним етапом аудиту є узагальнення результатів перевірки, встановлення у відповідності до МСА 320 «Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту» [24] суттєвості виявлених помилок і порушень, а також формулювання відповідного звіту. Аудиторами було перевірено правильність заповнення всіх реквізитів прибуткових і видаткових касових ордерів та платіжних відомостей (проставлення потрібних дат, номерів, сум, підстав для їх виписки, печаток, штампів, розписів про отримання готівки) шляхом формальної перевірки. Також досліджувалась система внутрішнього контролю касової дисципліни, що дало змогу оцінити систему внутрігосподарського контролю каси. Згідно анкети внутрішнього контролю по касі він ведеться відповідно до вимог і без значних порушень.

Розглянемо перевірка аудитором операцій на поточному рахунку ФК «Є Гроші Ком». Відповідно до МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту» мета аудиту операцій на поточних рахунках полягає у висловленні аудитором незалежної професійної думки щодо правильності відображення у звітності підприємства інформації щодо грошових коштів на рахунках у банках.

На першому етапі перевірки операцій на поточному рахунку аудитором здійснюється встановлення кількості поточних, валютних та інших рахунків в установах банку, відповідності господарських операцій, які відображаються на вказаних рахунках, чинному законодавству.

На другому етапі перевірки аудитором здійснюється перевірка повноти і своєчасності оприбуткування грошових коштів, що надійшли на рахунки підприємств, своєчасності перерахування податків до бюджету й обов'язкових платежів.

У процесі третього етапу аудитором здійснюється перевірка правильності застосованої підприємством кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку за банківськими операціями. Перевірка аудитором операцій на депозитних рахунках та рахунках відкритих для акредитивів здійснюється встановленням наявності та перевіркою документів, якими обґрунтовується доцільність відкриття таких рахунків, збереження та цільове призначення коштів, що розміщені на цих рахунках. Об'єктами аудиту грошових коштів на рахунках у банку є наявність і рух грошових коштів на рахунках у банку, матеріали інвентаризації, фінансова звітність.

Аудит банківських операцій здійснюється суцільним способом окремо за кожним рахунком. Особливу увагу слід приділити поточному рахунку. Під час аудиту спочатку встановлюють наявність усіх виписок банку за рахунками підприємства. Якщо частина виявилась відсутньою, необхідно отримати банківські копії. Після цього здійснюють перевірку достовірності виписок банку і їх якості як за зовнішнім виглядом, так і шляхом зустрічної перевірки. При опрацюванні виписок банку слід мати на увазі, що для банку рахунок підприємства по відношенню до балансу є пасивним, а тому залишки будуть кредитовими, операції по надходженню готівки на рахунок будуть відображені по кредиту, а по списанню з рахунку - по дебету.

Схема відображення інформації щодо руху грошових коштів на рахунках в банках представлена на Рис. 3.3:

Рис. 3.3 Види рахунків в банку ФК «Є Гроші Ком»

Необхідно звірити залишки грошових коштів на рахунку, що перевіряється, з виписками, даними бухгалтерського обліку і звітності. Результати такої перевірки відображають у робочому документі. Перевірка банківських виписок повинна поєднуватись із вивченням банківських операцій по суті. Це дає змогу здійснити перевірку законності здійснення операцій на банківських рахунках та правильності їх документального оформлення.

Важливим етапом аудиту є перевірка повноти і своєчасності оприбуткування грошових коштів, що надійшли до банку, перерахування податків до бюджету та інших обов'язкових платежів до позабюджетних фондів. Обов'язком аудитора є перевірка правильності і обґрунтованості перерахування коштів за товарно-матеріальні цінності. З цією метою порівнюють суми, вказані в платіжних документах, з даними виписок банку і записи на відповідних рахунках.

Важливо також перевірити повноту і достовірність банківських виписок і прикладених до них документів (повноту банківських виписок встановлюють за їхньою нумерацією за сторінками і перенесенням залишку коштів на рахунку).

Залишок коштів на кінець періоду в попередній виписці банку за рахунком має дорівнювати залишку коштів на початок періоду в наступній виписці.

Правильність виписки визначають шляхом перевірки всіх її реквізитів. Якщо у виписці буде встановлено необумовлені виправлення або підчищення, закреслення, то необхідно провести зустрічну перевірку даних виписки із записами у першому примірнику особового рахунка, що знаходиться в установі банку. У випадку відсутності окремих виписок слід також звернутися до установи банку. Результати перевірки аудитор відображає у своєму робочому документі. Крім того, слід впевнитися, що всі здійснені через банк операції є реальними і підтверджені відповідними справжніми документами. Іноколи їх підробляють або прикладають не повністю, що дає можливість, застосовуючи неправильну кореспонденцію рахунків, приховувати в обліку зловживання на значні суми.

У разі виникнення сумнівів у справжності документів (відсутність банківського штампа, виправлення перерахованих сум, найменування одержувача грошей і дати здійснення операцій) слід провести зустрічну перевірку платіжних документів, що зберігаються у справах підприємства, із платіжними документами у банку.

3.3 Удосконалення організації та методики аудиту операцій з грошовими коштами

Удосконалення аудиту операцій по наданню кредитів та операцій з грошовими коштами є критичним завданням для фінансових компаній, оскільки ці операції є ключовими для їхньої діяльності. Основні напрямки удосконалення представлені на Рис. 3.4.

Аналіз та Оцінка Ризиків. Глибокий аналіз ризиків, пов'язаних з операціями надання кредитів та обігом грошових коштів, є важливим етапом. Аудит повинен визначити можливі ризики виникнення кредитних збитків, шахрайства чи інших фінансових невідповідностей.

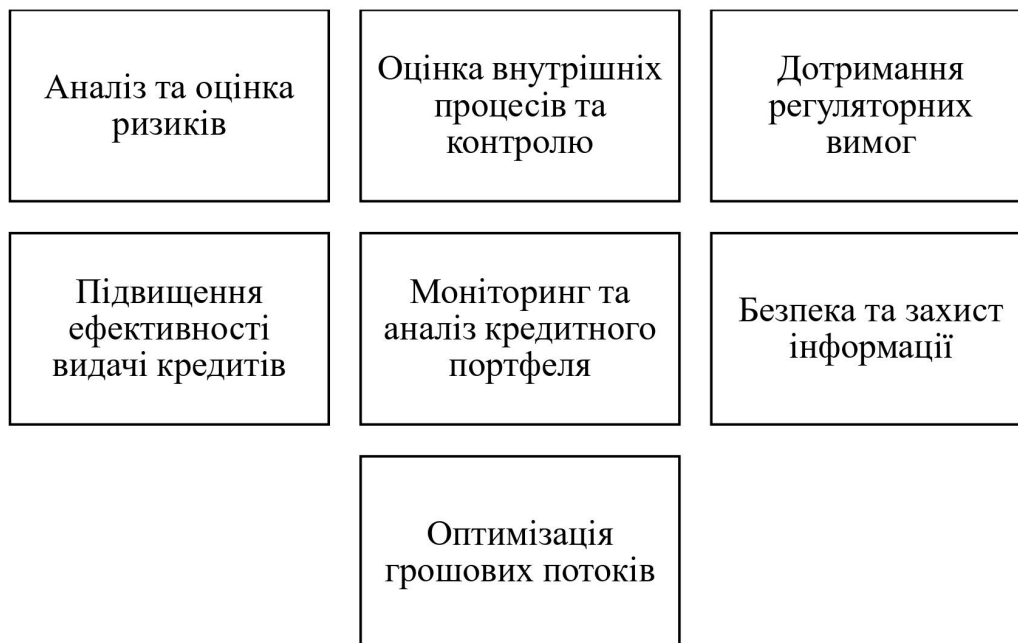

Рис. 3.4 Удосконалення організації та методики аудиту операцій з грошовими коштами ФК «Є Гроші Ком»

Оцінка Внутрішніх Процесів та Контролю. Перевірка ефективності внутрішніх процесів та систем контролю важлива для виявлення слабких місць та запобігання можливим невідповідностям. Це включає аналіз процедур видачі кредитів, систем внутрішнього моніторингу та контролю ризиків.

Дотримання Регуляторних Вимог. Забезпечення відповідності всім регуляторним вимогам та стандартам у сфері надання кредитів та обігу грошових коштів. Аудит повинен переконатися, що всі операції відповідають законам та правилам, встановленим регуляторами.

Підвищення Ефективності Видачі Кредитів. Аудит повинен дослідити процес видачі кредитів для визначення можливостей оптимізації та підвищення ефективності. Це може включати автоматизацію певних етапів, удосконалення алгоритмів кредитування та зниження часу розгляду заявок.

Моніторинг та Аналіз Кредитного Портфеля. Аудитор повинен оцінити ефективність систем моніторингу та аналізу кредитного портфеля компанії. Це

важливо для вчасного виявлення можливих проблемних кредитів та прийняття відповідних заходів.

Безпека та Захист Інформації. Аудит має перевірити системи безпеки та захисту інформації, оскільки операції з грошовими коштами та надання кредитів часто потребують особливої уваги до конфіденційності та цілісності даних.

Оптимізація Грошових Потоків. Аудит повинен вивчити грошові потоки компанії з метою виявлення можливостей для їхньої оптимізації. Це може включати удосконалення систем управління ліквідністю та планування грошових потоків.

Таким чином, вдосконалення аудиту операцій з надання кредитів та грошових операцій сприяє підвищенню ефективності фінансової компанії та зменшенню ризиків фінансових невідповідностей.

Висновки до розділу 3

Дослідження організації та методики аудиту операцій з грошовими коштами дозволило зробити наступні висновки:

1. Основним джерелом інформації в процесі прийняття рішень внутрішніми і зовнішніми користувачами є бухгалтерська звітність, що є «продуктом» системи бухгалтерського обліку. Рівень задоволення інформаційних потреб користувачів обумовлюється корисністю звітної інформації. Відповідно, вихідним і визначальним фактором формування бухгалтерської звітності небанківськими фінансово-кредитними установами повинна бути ідентифікація та систематизація інтересів користувачів з метою подальшого їх задоволення. Таким чином, потрібно зазначити, що для ефективної роботи аудитора важливо не тільки мати певні знання про інформаційне забезпечення аудиторського контролю, а й про процес формування інформації щодо суб'єктів господарської діяльності та використання її у практичній роботі.

2. У контексті удосконалення аудиту операцій по наданню кредитів та операцій з грошовими коштами важливо визначити, що цей процес вимагає глибокого аналізу та системного підходу для забезпечення ефективності та надійності фінансових операцій фінансової компанії. Аудит повинен бути спрямований на ідентифікацію та управління ризиками, пов'язаними з кредитуванням та обігом грошових коштів, забезпечуючи відповідність всім регуляторним вимогам та стандартам. Ефективність внутрішніх процесів та систем контролю грає ключову роль у запобіганні можливих фінансових невідповідностей, аналізі кредитного портфеля та оптимізації грошових потоків.

3. Важливим аспектом є постійний моніторинг та аналіз фінансових операцій, щоб вчасно виявляти можливі проблеми та забезпечувати безпеку та захист інформації. Оптимізація грошових потоків та підвищення ефективності видачі кредитів також стають ключовими аспектами удосконалення аудиту. Ці заходи спрямовані на створення надійної та ефективної системи фінансових операцій, що дозволяє фінансовим компаніям працювати в умовах високого

ступеня впевненості та відповідальності перед своїми клієнтами та стейкхолдерами.

ВИСНОВКИ

В кваліфікаційній роботі здійснено теоретичне та практичне узагальнення основ організації та методики обліку і аудиту операцій з грошовими коштами. У результаті дослідження отримано наукові результати теоретичного та практичного спрямування, зокрема:

1. ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «Є ГРОШІ КОМ» - це фінансова компанія, яка надає можливість користуватись якісними та надійними кредитними продуктами на вигідних умовах, без довідки про доходи та поручителів. В системі розгляду заявок на отримання позики максимально виключений «людський фактор», з цієї причини рішення по видачі позики надходить швидко, а ймовірність похибки дорівнює нулю. ФК працює цілодобово, тому всі заявки на отримання позики обробляються 24/7, без перерв, вихідних та свят. Навіть відсутність електроенергії не впливає на працездатність. Політика компанії - це чесність, з цієї причини в нас немає прихованих комісій та додаткових платежів.

2. SWOT-аналіз фінансової компанії вказує на те, що у неї є значний потенціал для стратегічного розвитку, але також існують виклики, які потрібно враховувати. Серед сильних сторін важливе значення має досвід та експертиза у фінансовій галузі, а також широкий портфель фінансових продуктів. Ефективне управління ризиками та використання сучасних технологій дозволяють компанії підтримувати стійкість у конкурентному середовищі. Однак компанія також стикається з викликами, такими як висока конкуренція, чутливість до економічних змін та ризик кредитного портфеля. Зміни у законодавстві та можливі кіберзагрози створюють додаткові труднощі для бізнесу. Можливості для компанії полягають у розширенні ринків, використанні новітніх технологій та розвитку партнерств з іншими організаціями. Проте, важливо залишатися бдливими до загроз, таких як економічні кризи та зміни в законодавстві.

3. Грошові кошти та їх еквіваленти в фінансових установах, можуть бути представлені різними активами та джерелами забезпечення ліквідності. Фінансові установи стежать за балансом між максимізацією доходів та

забезпеченням необхідного рівня ліквідності через комплексний підхід до управління активами та пасивами.

4. Фінансова установа - юридична особа, яка відповідно до закону надає одну чи декілька фінансових послуг, а також інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг, у випадках, прямо визначених законом, та внесена до відповідного реєстру в установленому законом порядку. Кредитна установа - фінансова установа, яка відповідно до закону про діяльність відповідної фінансової установи має право за рахунок залучених коштів надавати фінансові кредити на власний ризик. Тобто, в Україні на законодавчому рівні фінансова установа за своїм функціональним призначенням поглинає кредитну устанovu.

5. Відповідно до Порядку подання фінансової звітності, всі небанківські фінансово-кредитні установи повинні складати фінансову звітність за міжнародними стандартами, що зумовлює рекомендаційний характер Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, тобто обов'язковим для зазначених установ є використання кодів тільки синтетичних рахунків, а субрахунки та аналітичні рахунки є їхньою власною справою.

6. Удосконалення організації та методики обліку грошових коштів у фінансових компаніях є невід'ємною частиною стратегічного управління. Цей процес необхідний для забезпечення ефективного контролю, точності та ліквідності фінансових потоків. Автоматизація процесів, використання сучасних інформаційно-технологічних рішень, оптимізація внутрішнього контролю та інвестиції в професійний розвиток персоналу є ключовими аспектами удосконалення. Важливо також враховувати міжнародні стандарти обліку та використовувати аналітичні інструменти для точного планування та управління грошовими потоками. Ці заходи сприяють підвищенню ефективності стратегічного планування та забезпечують стабільність управління фінансами в умовах постійної зміни фінансового середовища.

7. Основним джерелом інформації в процесі прийняття рішень внутрішніми і зовнішніми користувачами є бухгалтерська звітність, що є «продуктом» системи бухгалтерського обліку. Рівень задоволення інформаційних потреб користувачів обумовлюється корисністю звітної інформації. Відповідно, вихідним і визначальним фактором формування бухгалтерської звітності небанківськими фінансово-кредитними установами повинна бути ідентифікація та систематизація інтересів користувачів з метою подальшого їх задоволення. Таким чином, потрібно зазначити, що для ефективної роботи аудитора важливо не тільки мати певні знання про інформаційне забезпечення аудиторського контролю, а й про процес формування інформації щодо суб'єктів господарської діяльності та використання її у практичній роботі.

8. У контексті удосконалення аудиту операцій по наданню кредитів та операцій з грошовими коштами важливо визначити, що цей процес вимагає глибокого аналізу та системного підходу для забезпечення ефективності та надійності фінансових операцій фінансової компанії. Аудит повинен бути спрямований на ідентифікацію та управління ризиками, пов'язаними з кредитуванням та обігом грошових коштів, забезпечуючи відповідність всім регуляторним вимогам та стандартам. Ефективність внутрішніх процесів та систем контролю грає ключову роль у запобіганні можливих фінансових невідповідностей, аналізі кредитного портфеля та оптимізації грошових потоків.

9. Важливим аспектом є постійний моніторинг та аналіз фінансових операцій, щоб вчасно виявляти можливі проблеми та забезпечувати безпеку та захист інформації. Оптимізація грошових потоків та підвищення ефективності видачі кредитів також стають ключовими аспектами удосконалення аудиту. Ці заходи спрямовані на створення надійної та ефективною системи фінансових операцій, що дозволяє фінансовим компаніям працювати в умовах високого ступеня впевненості та відповідальності перед своїми клієнтами та стейкхолдерами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Єрмолаєва, М. В.; Черненко, К. В.; Гафіяк, А. М. Облік грошових коштів та застосування інформаційних технологій. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, 2018, 191: 215-222.
2. Гнатенко, Є. П.; Гикава, А. О. Проблеми обліку грошових коштів на підприємстві. Економіка суспільства, 2016, 5: 421-424.
3. Ромашко, О. М. Особливості організації обліку грошових коштів. Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка, 2018, 23, Вип. 8: 179-182.
4. Бондаренко, Н. М.; Таран, В. В. Організація обліку і контролю грошових коштів. Причорноморські економічні студії, 2017, 17: 229-234.
5. Ананська, М. О. et al. Шляхи удосконалення організації обліку грошових коштів на прикладі підприємств оптової торгівлі. Економіка: реалії часу, 2014, 4 (14), 2014: 78-83.
6. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 № 2011-ХІІ // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2011-12> (дата звернення: 12.11.2023)
7. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 № 2664-ІІІ // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2664-14> (дата звернення: 12.11.2023)
8. МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%2032_ukr_2022.pdf (дата звернення: 12.11.2023)
9. МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені

10. активи». URL:
https://mof.gov.ua/storage/files/IAS%2037_ukr_2022.pdf (дата звернення:
12.11.2023)
11. МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». URL:
https://mof.gov.ua/storage/files/IAS%2037_ukr_2022.pdf (дата звернення:
12.11.2023)
12. МСФЗ 9 «Фінансові інструменти». URL:
https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS_9_Ukrainian-compressed.pdf (дата звернення:
12.11.2023)
13. Податковий кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від
02.12.2010 № 2755-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада
України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17> (дата звернення: 12.11.2023)
14. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 №
2121-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/go/2121-14> (дата звернення: 12.11.2023)
15. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон
України від 16.07.1999 № 996-XIV // База даних «Законодавство України» /
Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/996-14> (дата звернення:
12.11.2023)
16. Свірко С.В., Дикий А.П., Самчик М.Ю. Первинна організація
бухгалтерського обліку в бюджетних установах України: розробка робочого
плану рахунків. Вісник Житомирського державного технологічного університету.
2017. № 1(79). С. 53–65. DOI : [https://doi.org/10.26642/jen-2017-1\(79\)-53-65](https://doi.org/10.26642/jen-2017-1(79)-53-65)
17. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань
і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ; Мінфін України від
09.12.2011 № 1591 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада
України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1557-11> (дата звернення: 13.11.2023)
18. Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського
обліку : Наказ; Мінфін України від 19.04.2001 № 186 // База даних «Законодавство

України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0389-01> (дата звернення: 13.11.2023)

19. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України від 22 березня 2012 р. № 4618-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>

20. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності : Постанова Кабінету Міністрів України; Перелік, Порядок, Довідка, Форма типового документа від 28.02.2000 № 419 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/419-2000-%D0%BF> (дата звернення: 13.11.2023)

21. Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України з бухгалтерського обліку : Постанова Національного банку України; План, Інструкція, Вимоги, Перелік від 11.09.2017 № 89 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0089500-17> (дата звернення: 13.11.2023)

22. Стосовно обов'язковості Національних нормативів аудиту при здійсненні аудиторами та аудиторськими фірмами аудиторської діяльності та допустимості відхилення, порушення або недотримання зазначених нормативів : Лист; Аудиторська палата від 07.07.2003 № 2-303 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v-303230-03> (дата звернення: 14.11.2023)

23. Про затвердження Кодексу етики працівників підрозділу внутрішнього аудиту : Наказ; Мінфін України від 29.09.2011 № 1217 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1195-11> (дата звернення: 14.11.2023)

24. Міжнародні стандарти аудиту. URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%90%202016-2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%201\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%90%202016-2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%201(1).pdf) (дата звернення: 14.11.2023)

Додаток А

Відгук

на кваліфікаційну роботу магістра групи 071м-22-1 Медвянковой Анни Вадимівни на тему: «Організація та методика обліку і аудиту грошових коштів (на прикладі ФК «Є Гроші Ком»)»

Тема дипломної роботи затверджена наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка».

Мета дипломної роботи - обґрунтування теоретичних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організації та методики обліку і аудиту операцій з грошовими коштами.

Кваліфікаційна робота виконана самостійно з дотриманням термінів, вказаних у календарному плані.

Предмет дослідження - питання організації обліку і аудиту операцій з грошовими коштами.

Об'єкт розроблення – система обліку і аудиту ФК «Є Гроші Ком».

Тема дипломної роботи безпосередньо пов'язана з об'єктом дослідження спеціаліста фаху – обліком і аудитом діяльності підприємства.

Задачі дипломної роботи (розробка заходів щодо удосконалення управління контрольно-обліковими процесами підприємства) віднесені в освітньо-кваліфікаційній характеристиці фахівця до складу евристичних, вирішення яких ґрунтується на знаково-розумових уміннях фахівця.

Практичне значення результатів роботи полягає в тому, що їх використання дає можливість розробити рекомендації з удосконалення обліку та аудиту операцій з грошовими коштами фінансової компанії відповідно до сучасних умов господарювання. Отримані результати спрямовані на підвищення достовірності, оперативності та аналітичності обліку на підприємстві.

Реальність дипломної роботи підтверджена відгуком керівника дипломної роботи від установи, у якому зазначена можливість впровадження запропонованих заходів у роботі установи.

Пояснювальна записка має незначні відхилення від вимог стандартів ЄСКД.

Кваліфікаційна робота виконана самостійно з дотриманням термінів, вказаних у календарному плані.

Кваліфікаційна робота в цілому заслуговує оцінки «_____», а студентка Медвянова Анна Вадимівна – на присвоєння кваліфікації

Керівник дипломної роботи
д.е.н., зав. каф. МВА

М.С.Пашкевич